

กลไกการซื้อขายสินค้าออนไลน์

ณัฐนิชา วัชรระ¹ และกัญญ์ฐิตา ศรีภา²

วันได้รับบทความ: 1 พฤษภาคม 2563 วันแก้ไข: 26 พฤษภาคม 2563 วันยอมรับเผยแพร่: 31 พฤษภาคม 2563

บทคัดย่อ

ปัญหาการหลอกลวงซื้อขายสินค้าออนไลน์ของประเทศไทยในปัจจุบันนี้กำลังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ThaiCERT) ได้แสดงให้เห็นถึงผลสถิติด้านภัยคุกคามไซเบอร์ของประเทศไทยในช่วงปี ค.ศ. 2019 ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจนเลื่อนขึ้นมาอยู่ในลำดับที่ 1 จากภัยคุกคามออนไลน์ทั้งหมด ดังนั้น แนวโน้มของการฉ้อโกงซื้อขายสินค้าออนไลน์ในปี ค.ศ. 2020 ยังคงมีโอกาสที่จะเพิ่มมากขึ้นและคาดว่าจะยังคงติดอยู่ในลำดับที่ 1 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงสถานการณ์โควิด-2019 ในปัจจุบันนี้ อาชญากรมีแนวโน้มที่จะมองหาโอกาสในการทำเงินด้วยวิธีนี้ บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการฉ้อโกงซื้อขายสินค้าบนโลกออนไลน์และเพื่อศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับบททบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ พบว่าผู้ซื้อหลายรายมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าออนไลน์เพราะความสะดวกรวดเร็วและราคาค่อนข้างถูก นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอเกี่ยวกับสินค้าขายดีที่เป็นที่นิยมติด 1 ใน 5 อันดับบนโลกออนไลน์ พร้อมทั้งได้นำเสนอเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของการซื้อขายสินค้าออนไลน์และรูปแบบของการหลอกลวง ท้ายที่สุดแล้ว ผู้เขียนได้เสนอแนะข้อกฎหมายและวิธีการหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อถูกหลอกลวงซื้อขายสินค้าออนไลน์ เพื่อให้ทุกคนเกิดความเข้าใจและเรียนรู้ถึงวิธีการป้องกันสิทธิของตนเอง มีอยู่ด้วยการตระหนักถึงปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายนี้

คำสำคัญ: การฉ้อโกงซื้อขายสินค้าออนไลน์ การตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ การตกเป็นเหยื่อ

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

² อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Online Shopping Scams

Natnicha Watchara¹ & Kantita Sripa²

Received: May 1, 2020 Revised: May 26, 2020 Accepted: May 31, 2020

Abstract

The problem of online shopping scam in Thailand is currently increasing. Thailand Computer Emergency Response Team has shown that the number of 2019 cyber attack in Thailand has increased to number one among all cyber attacks. Therefore, the tendency of Thai online shopping scams in 2020 is raising the chance to remain ranked number one, especially the recent situation of COVID-2019. Scammers are more likely to seek opportunities using this method. This academic article aims to study on the issue of online shopping scams and how to seek solutions. Based on a review of the literature on factors relative with decision-making process, many consumers are more likely to shop online because it is convenient, fast and relatively cheap. In addition, the writer provides the top five best selling product on the internet, and also administers the pros and cons of online shopping and types of E-Commerce fraud. Finally, the author also offers legal solutions and how to avoid being a victim online shopping scams so that people can understand and learn how to protect their rights in the mindset of this pandemic.

Keywords: Online shopping scams, Consumers' decision-making process, Victim

¹ Graduate student in Master of Arts Program (Criminology and Law Enforcement) Faculty of Social Sciences, Royal Police Cadet Academy (Corresponding author)

² Faculty of Social Sciences, Royal Police Cadet Academy

บทนำ (Introduction)

เมื่อยุคสมัยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา วิถีในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัยย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาด้วยเช่นกัน เมื่อย้อนกลับไปในอดีตการติดต่อสื่อสารกันในระยะทางไกลนั้น ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ยากลำบาก แต่ปัจจุบันนี้อุปสรรคในเรื่องของการติดต่อสื่อสารระยะทางไกลนั้น ไม่ใช่อุปสรรคและปัญหาสำหรับมนุษย์อีกต่อไป มนุษย์ในยุคปัจจุบันมีการเข้าถึงและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีมากขึ้น จึงทำให้เกิดโลกแห่งการเรียนรู้ที่ไร้พรมแดน นอกจากมนุษย์จะใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารแล้ว มนุษย์ยังใช้เทคโนโลยีในการทำกิจกรรมต่างๆอีกมากมาย สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ) ได้มีการสำรวจสถิติเกี่ยวกับกิจกรรมออนไลน์ยอดฮิตในปี 2560 จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่ประชาชนนิยมทำเมื่อใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด 5 อันดับแรก ประกอบด้วย การใช้โซเชียลมีเดีย (86.9%) การค้นหาข้อมูล (86.5%) การรับส่งอีเมล (70.5%) การดูทีวีและฟังเพลงออนไลน์ (60.7%) และการซื้อสินค้าออนไลน์ (50.8%) ทั้งนี้ทางเว็บไซต์ของ สพธอ ยังได้ระบุไว้อีกว่า เมื่อปี พ.ศ. 2559 การซื้อขายสินค้าออนไลน์ถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 8 แต่ในปี พ.ศ.2560 พบว่า มีจำนวนการซื้อสินค้าออนไลน์เพิ่มมากขึ้น จึงก้าวกระโดดขึ้นมาติด 1 ใน 5 ของกิจกรรมออนไลน์ยอดฮิต (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2560)

ยิ่งไปกว่านั้น สถานการณ์ของ Covid-19 ในปัจจุบัน ไม่ใช่เพียงแค่คร่าชีวิตมนุษย์ แต่ยังเปิดโอกาสให้อาชญากรฉกฉวยโอกาสนั้นในการหลอกลวงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เพื่อให้ได้เงินมา โดยไม่สนใจว่าใครจะเดือดร้อน การกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ต่อยก้าความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน จนดูเหมือนไร้ซึ่งมนุษยธรรม ยกตัวอย่างอาชญากรรมทางไซเบอร์ในช่วงสถานการณ์ Covid-19 ของประเทศอังกฤษจากการรายงานข่าวของ BBC News จะเห็นได้ว่า หน่วยงานความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติในประเทศอังกฤษได้ออกมาเตือนประชาชนเกี่ยวกับอาชญากรรมประเภทนี้ เมื่อประชาชนต้องกักตัวอยู่บ้านเป็นเวลานาน จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจึงเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีนักโจรกรรมข้อมูลทางโลกไซเบอร์เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน อีกทั้งกลุ่มมิจฉาชีพมักจะหลอกลวงขายสินค้าออนไลน์เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันไวรัสโควิด เช่น หน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ และสเปรย์แอลกอฮอล์ เป็นต้น เมื่อประชาชนเกิดความกลัวเกี่ยวกับโรคระบาดนี้มากขึ้น ดังนั้น ความต้องการในการซื้อสินค้าเหล่านั้นจึงเพิ่มมากขึ้น มิจฉาชีพจึงเห็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ ประจวบเหมาะกับการที่เฝ้าต่อการกระทำผิด จึงทำให้อัตราการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์เพิ่มมากขึ้น (BBC News, 2020)

จากข้อมูลของศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ThaiCERT) ได้แสดงให้เห็นถึงผลสถิติด้านภัยคุกคามไซเบอร์ของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ.2560 - 2562 พบว่า เมื่อปี พ.ศ.2560 และ 2561 การหลอกลวงซื้อขายสินค้าในโลกออนไลน์ เป็นภัยคุกคามอันดับ 2 รองจากภัยการพยายามบุกรุกเข้าระบบ คิดเป็นร้อยละ 26.1% และ 36.9% จากภัยคุกคามออนไลน์ทั้งหมด แต่เมื่อปี พ.ศ.2562 จากข้อมูลสถิติที่ได้ จะเห็นได้ว่า อัตราการหลอกลวงซื้อขายสินค้าออนไลน์ ได้ข้ามกระโดดมาไกล จนกระทั่งเลื่อนอันดับเป็นภัยคุกคามอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 40.2% จากภัยคุกคามออนไลน์ทั้งหมด (ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย, 2563) จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ปัญหาการฉ้อโกงซื้อขายสินค้าออนไลน์ในยุคปัจจุบันของสังคมไทย มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในปี

พ.ศ.2563 ซึ่งกำลังเข้าสู่ยุคชีวิตวิถีใหม่ (New normal) ที่คนไทยจำเป็นต้องซื้อหาสินค้าผ่านสื่อออนไลน์มากขึ้น แม้ว่าจะมีสื่อมวลชนคอยเผยแพร่ตีพิมพ์ข่าวสารการฉ้อโกงอย่างต่อเนื่อง แต่การซื้อขายออนไลน์กลับไม่ได้ลดน้อยลง เป็นไปได้ว่า เป็นเพราะผู้ซื้อหลายๆ รายที่ยังไม่เคยประสบหรือเรียนรู้ปัญหาด้วยตนเอง จึงอาจทำให้ขาดความตระหนักในภัยคุกคามนี้ หรือแม้จะตระหนัก แต่มีความจำเป็นที่ต้องยอมเสี่ยงภัยคุกคามนี้

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นที่มาของการเขียนบทความวิชาการในครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาเกี่ยวกับกลไกการซื้อสินค้าบนโลกออนไลน์ โดยผู้เขียนได้นำเสนอถึงแนวโน้มเกี่ยวกับสถานการณ์ รวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ ประเภทของสินค้าออนไลน์ที่เป็นที่นิยม ข้อดีข้อเสียของการซื้อสินค้าออนไลน์ และรูปแบบหรือวิธีการกระทำ ความผิดของกลุ่มคนร้าย นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้หยิบยกตัวอย่างคดีเกี่ยวกับการฉ้อโกงซื้อสินค้าออนไลน์ พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อเท็จจริงจากเนื้อหา ที่ปรากฏในข่าว โดยใช้ทฤษฎีอาชญาวิทยาเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยหรือแรงจูงใจที่กระตุ้นให้กลุ่มมิจฉาชีพก่ออาชญากรรมประเภทนี้ ทั้งนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหานี้ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ถึงข้อกฎหมายเบื้องต้นและเข้าใจถึงสิทธิในการดำเนินคดีกับกลุ่มมิจฉาชีพประเภทนี้ พร้อมทั้งได้เสนอแนะวิธีการป้องกันการตกเป็นเหยื่อจากเหล่ามิจฉาชีพสำหรับประชาชนทั่วไป เพื่อให้ทุกคนเกิดความตระหนักและรู้เท่าทันกลไกนี้ ที่นับวันจะมีความซับซ้อนและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อสินค้าออนไลน์ของคนไทย (Factors Affecting Online Shopping of Thai People)

เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ในยุคปัจจุบันนี้ทำให้สามารถย่อโลกใบนี้ให้เล็กลงมาได้ ซึ่งหมายถึงว่ามนุษย์เรานบนโลกใบนี้ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างง่ายดาย และทราบทุกๆ ความเคลื่อนไหวของข่าวสารจากทั่วโลกได้ผ่านทางอินเทอร์เน็ตหรือสื่อสารสังคมออนไลน์นั่นเอง อย่างไรก็ตาม ทุกอย่างล้วนมีทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยสื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบันนี้ ถูกนำมาใช้ในหลากหลายรูปแบบทั้งการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การขายสินค้า การตั้งกลุ่มก๊วนต่างๆ ซึ่งมีทั้งที่ตั้งใจทำขึ้นมาเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ถูกต้อง และก็มีไม่น้อยที่ต้องการใช้สื่อสังคมออนไลน์เหล่านี้ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์หรือทรัพย์สินจากประชาชนผู้ที่ใช้เทคโนโลยีนี้ที่ตกเป็นเหยื่อ

เมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมยุคปัจจุบันมากขึ้น จึงส่งผลให้การดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมมีทางเลือกเพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองความสะดวกสบาย ง่าย และรวดเร็ว จากการสำรวจสถิติของเว็บไซต์ สฟธอ. เกี่ยวกับปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการซื้อสินค้าและใช้บริการออนไลน์ของคนไทยมากที่สุด ได้แก่ อันดับแรกคือขั้นตอนในการซื้อสินค้าออนไลน์ง่าย (85%) รองลงมาคือ การได้รับสินค้าที่สะดวกและรวดเร็ว (53.4%) โปรโมชั่นที่ถูกใจผู้ซื้อ (51.4%) และราคาถูกกว่าซื้อผ่านหน้าร้าน (49.7%) ดังนั้น เมื่อประชาชนมีการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น จึงทำให้กลุ่มมิจฉาชีพแฝงตัวเข้ามา แอบอ้างตนในการขายสินค้าออนไลน์ เมื่อผู้ซื้อมีการโอนเงิน จากนั้นผู้ซื้อก็ไม่เคยได้รับสินค้า มูลค่าความ

เสียหายของแต่ละคน อาจจะดูเหมือนไม่มากนัก แต่ถ้ามีจำนวนผู้เสียหายที่ถูกฉ้อโกงด้วยวิธีการแบบนี้หลายราย ฉะนั้นมูลค่าความเสียหายก็ย่อมจะมีจำนวนมากได้

ประเภทสินค้าที่เป็นที่นิยมในการซื้อขายทางโลกออนไลน์ (Types of Favorite Online Shopping Products)

สินค้าที่ขายในโลกออนไลน์นั้นมีหลายรูปแบบ หลายประเภท และหลากหลายราคา จึงสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อได้มากกว่าการซื้อขายสินค้าที่ร้านหรือห้างสรรพสินค้า สถิติสินค้าที่ขายดีบนโลกออนไลน์ของเว็บไซต์พีรชซ่าในช่วงปี พ.ศ.2562 ที่ผ่านมา พบว่า สินค้าที่ขายดีที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ เสื้อผ้าแฟชั่น คิดเป็น 24% ของประเภทสินค้าทั้งหมด ซึ่งเสื้อผ้านั้นถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากโดยเฉพาะสำหรับผู้หญิง เพราะเสื้อผ้าแฟชั่นบนโลกออนไลน์มีหลากหลายสไตล์ ราคาไม่สูงมากเกินไป อีกทั้งไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาเพื่อขับรถออกไปเลือกซื้อสินค้า จึงตอบโจทย์ได้ดีสำหรับหญิงสาวสมัยใหม่ สินค้าขายดีเป็นอันดับที่ 2 คือ ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสุขภาพและความงาม เช่น อาหารเสริม ผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้า และเครื่องสำอาง ฯลฯ โดยคิดเป็น 19% ส่วนสินค้าที่ขายดีเป็นอันดับที่ 3 คงหนีไม่พ้น เพอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ภายในบ้าน คิดเป็น 14% ของประเภทสินค้าทั้งหมด การตกแต่งบ้านก็ถือได้ว่าเป็นงานอดิเรกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผ่อนคลาย เพราะหากบ้านน่าอยู่คนอยู่ก็มีความสุข ลำดับถัดไปของสินค้าออนไลน์ที่ขายดีเป็นอันดับที่ 4 คือ อุปกรณ์กีฬา สัตว์เลี้ยง กิจกรรมเอาต์ดอร์ และของสะสม เช่น ชุดออกกำลังกายที่กำลังได้รับความนิยม อาหารสัตว์ อุปกรณ์เลี้ยงสัตว์ หรือยากำจัดเห็บหมัด ก็เป็นสินค้า ขายดี โดยคิดเป็น 9% และสินค้าขายดีบนโลกออนไลน์ลำดับสุดท้ายคือ โทรศัพท์ หรืออุปกรณ์สื่อสาร ซึ่งถือได้ว่ามีความจำเป็นสำหรับการติดต่อสื่อสารของคนในยุคปัจจุบัน ฉะนั้นสินค้าที่ได้รับความนิยมในประเภทนี้ได้แก่ เคสโทรศัพท์ สายชาร์จต่างๆ หรืออุปกรณ์วางโทรศัพท์มือถือในรถยนต์ เป็นต้น ความหลากหลายของประเภทสินค้า และความสะดวกในการสั่งซื้อ ดูเหมือนจะเป็นข้อดีที่เป็นแรงจูงใจให้คนในสังคมปัจจุบันเลือกซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น รวมถึงมีข้อดีต่างๆ อีกไม่น้อย อย่างไรก็ตามข้อเสียที่ตามมาก็มีจำนวนไม่น้อยเช่นกัน

ข้อดีและข้อเสียของการซื้อสินค้าออนไลน์ (Advantages and Disadvantages of Online Shopping)

ด้วยโลกออนไลน์ในปัจจุบันนี้ การเข้าถึงข้อมูลต่างๆทำได้ง่ายเพียงแค่คลิกมือเดียว ดังนั้นไม่ว่าเราจะอยู่แห่งหนใดในโลกใบนี้ ถ้ามีสัญญาณอินเทอร์เน็ต เราก็สามารถที่จะช้อปปิ้ง ซื้อขายสินค้าออนไลน์ได้โดยไม่ต้องใช้เงินสด อย่างไรก็ตามสิ่งที่ดูแล้วว่าสวยงาม ราบรื่น สะดวกสบาย มักจะมีด้านมืดเสมอ การซื้อขายสินค้าทางโลกออนไลน์ก็เช่นกัน

สำหรับข้อดี ประกอบด้วยดังนี้

1) ผู้ซื้อสินค้าไม่จำเป็นต้องเดินทางไปซื้อสินค้าด้วยตนเอง กล่าวคือ ไม่เสียเวลาเดินทางที่ต้องพบเจอกับการจราจรที่คับคั่งบนท้องถนน ไม่สิ้นเปลืองค่าน้ำมันรถยนต์ และไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็สามารถเลือกซื้อสินค้าที่ต้องการผ่านร้านค้าของผู้ขายที่ลงขายทางโลกออนไลน์ไว้ได้ทันที

2) ผู้ซื้อสินค้าไม่ต้องพกเงินสดติดตัว เพื่อไปซื้อสินค้า เพราะการซื้อสินค้าส่วนใหญ่ทางออนไลน์ มักจะชำระสินค้าผ่านธุรกรรมทางการเงินออนไลน์ เช่น ตัดชำระค่าสินค้าผ่านบัตรเครดิต หรือบัตรเครดิตรวมทั้งผ่านแอปพลิเคชันของธนาคารต่างๆในมือถือ

3) สินค้าที่เราต้องการ หากมีขายอยู่ในร้านค้าออนไลน์ ไม่ว่าจะสินค้าจะอยู่ที่ไหน ร้านค้าอาจจะอยู่คนละประเทศ คนละทวีปกับผู้ซื้อ ก็สามารถที่จะทำการซื้อสินค้านั้นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าสินค้านั้นจะอยู่ไกลแค่ไหนก็ตาม

4) สินค้าเฉพาะ หรือสินค้าบางอย่างที่ไม่สามารถหาซื้อได้ตามร้านค้าใกล้บ้าน เช่น ของสะสม ของหายาก อะไหล่รถยนต์เก่า เป็นต้น จะพบว่ามีขายอยู่ในร้านค้าออนไลน์เท่านั้น

ส่วนข้อเสียที่อาจพบได้ มีดังต่อไปนี้

1) สินค้าที่สั่งซื้อจากร้านค้าออนไลน์ จะปรากฏแคปชั่นหรือคลิปวิดีโอที่มีการนำเสนอสินค้าเท่านั้น ไม่สามารถที่จับต้อง ทดลอง ทดสอบ หรือตรวจสอบสภาพสินค้าด้วยตัวเองได้ก่อนที่จะตัดสินใจจ่ายเงิน ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถมั่นใจในคุณภาพที่แท้จริงได้อย่างชัดเจน

2) ถูกผู้ขายสินค้าโกง เนื่องจากปัจจุบันนี้มีร้านค้าออนไลน์อยู่เป็นจำนวนมาก หากไม่ได้ซื้อสินค้าจากร้านที่มีมาตรฐานหรือจากร้านที่ผู้ขายมีจรรยาบรรณที่ดี เป็นไปได้อย่างมากที่อาจจะถูกโกงได้ เช่น เมื่อมีการชำระสินค้าแล้ว แต่ร้านค้าไม่ส่งสินค้าให้ หรือส่งสินค้าไม่ตรงกับที่สั่งซื้อ หรือส่งสินค้าที่ไม่มีคุณภาพตามที่โฆษณามาให้

3) ต้องใช้เวลาในการรอรับสินค้าที่สั่ง เนื่องจากร้านค้าที่จัดส่งสินค้าอาจอยู่ไกลจากที่อยู่ของผู้สั่งซื้อ อาจเป็นต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาหลายวันในการจัดส่งสินค้า ซึ่งกว่าสินค้านั้นจะส่งมาถึง ต้องทำใจรอรับสินค้าจากการขนส่งซึ่งต้องใช้เวลานาน

4) ต้องเสียภาษีนำเข้าจากสินค้าที่สั่งซื้อ หากสินค้านั้นสั่งซื้อจากต่างประเทศ และเป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูง หรืออยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องเสียภาษี จำเป็นต้องชำระภาษีนั่นก่อนจึงจะรับสินค้าได้

5) สินค้าที่สั่งซื้ออาจชำรุดหรือสูญหายในระหว่างจัดส่ง เพราะหากเจอการจัดส่งสินค้าจากผู้จัดส่งที่ไม่มีมาตรฐานที่ดี สินค้าอาจสูญหายได้ในระหว่างการจัดส่ง ซึ่งสินค้าบางอย่างมีแค่ชิ้นเดียวไม่อาจหาได้จากที่ไหนได้แล้ว แม้อาจจะได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการรับประกันของบริษัทที่จัดส่ง แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ผู้ซื้อไม่ได้รับสินค้าที่ตรงกับความต้องการและเสียความรู้สึกจากความผิดพลาดในการจัดส่ง

การตัดสินใจที่จะสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ ผู้ซื้อหลายๆ รายที่คำนึงถึงข้อดีมากกว่าข้อเสียที่เกิดขึ้น หรือแม้มองเห็นถึงข้อเสีย แต่มองว่าข้อดีที่ได้รับคุ้มค่ากว่า ทำให้จำนวนการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ในปัจจุบันยังคงมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งควบคู่มากับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงบนสังคมออนไลน์ ที่ยังคงเป็นปัญหาที่พบอยู่อย่างต่อเนื่อง และนับวัน จะมีวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น

ประเภทของการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงบนสังคมออนไลน์ (Types of Online Shopping Scams)

วิวัฒนาการของการหลอกลวงขายสินค้าออนไลน์ถูกพัฒนามาเรื่อยๆตั้งแต่ในยุคที่ยังไม่มีอินเทอร์เน็ต จนกระทั่งสังคมยุคปัจจุบันที่มีวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดรูปแบบของการกระทำความผิดเกี่ยวกับซื้อขายสินค้าออนไลน์ที่หลากหลาย ดังนั้น รูปแบบของการกระทำความผิดเกี่ยวกับกลโกงทางโลกออนไลน์ที่พบบ่อยมีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภท ดังนี้

1. การที่บุคคลหลอกลวงขายสินค้าออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ โดยมีเจตนาทุจริตที่จะไม่ขายสินค้าหรือหลอกว่า มีสินค้า โดยมีการนำภาพสินค้าต่างๆจากเว็บไซต์อื่นมาลง เพื่อหลอกให้เหยื่อหลงเชื่อ
2. การที่ผู้ขายหลอกผู้ซื้อว่าสินค้าที่ตนเองจำหน่ายนั้นเป็นของแท้ แต่เมื่อผู้ซื้อตัดสินใจซื้อ ผู้ซื้อต้นได้รับสินค้าที่ลอกเลียนแบบหรือของปลอม หรือได้รับสินค้าที่ไม่ตรงตามความต้องการ
3. การหลอกลวงว่าจะให้กู้ยืมเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ และหลอกให้เหยื่อโอนเงินจ่ายค่าธรรมเนียม ค่าดอกเบี้ยงวดแรก หรือค่ามัดจำก่อน
4. การหลอกลวงโดยการใช้รูปโปรไฟล์เป็นชาวต่างชาติ หน้าตาดี เข้ามาตีสนิท และหลอกว่าจะส่งของมาให้ หลังจากนั้นจะมีผู้ร่วมแก๊งโทรมาแอบอ้างว่า เป็นพนักงานบริษัทขนส่งให้โอนเงินค่าธรรมเนียม เพื่อจะสามารถนำของชิ้นนั้นออกจากด่านศุลกากร ส่วนมากแล้วจะแอบอ้างว่าของชิ้นที่ส่งมามีเงินสดจำนวนมากอยู่ เพื่อดึงดูดให้เหยื่อหลงเชื่อและอยากได้ของนั้น จึงยอมโอนเงินค่าธรรมเนียมให้ (กองบังคับการปราบปราม, 2561)

กองบังคับการปราบปรามมีการแจ้งเตือนภัยประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการหลอกลวงซื้อขายสินค้าออนไลน์รูปแบบใหม่ จะเห็นได้ว่า ผู้กระทำความผิดมักจะหลอกลวงขายสินค้าให้กับเหยื่อ โดยมีการให้บัญชีธนาคารของผู้อื่นแก่เหยื่อ เพื่อใช้ในการโอนเงิน จากนั้นผู้กระทำความผิดจะสั่งซื้อสินค้าออนไลน์กับเจ้าของบัญชีตัวจริง (แม่ค้าออนไลน์) เพื่อจะได้นำบัญชีดังกล่าวไปหลอกเหยื่อ เมื่อผู้เสียหายมีการโอนเงินเข้าสู่บัญชีของเจ้าของตัวจริง เพราะเข้าใจว่าเป็นบัญชีของคนร้ายที่แอบอ้างตนว่า เป็นผู้ขายสินค้า แต่เจ้าของบัญชีเข้าใจว่า เงินที่เข้าบัญชีตนนั้นเป็นของผู้กระทำความผิด จึงได้มีการส่งสินค้าให้กับผู้ที่กระทำความผิด จากนั้นผู้กระทำความผิดก็ไม่ได้ส่งสินค้าใดๆให้กับผู้เสียหายที่ถูกหลอก เมื่อเหยื่อได้รับความเสียหาย ก็จะเข้าแจ้งความดำเนินคดีกับเจ้าของบัญชี (กองบังคับการปราบปราม, 2562)

รูปแบบการกระทำความผิดในคดีฉ้อโกงซื้อขายสินค้าออนไลน์ของคนร้ายจะมีลักษณะคล้ายกัน หรืออาจใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปบ้าง แต่วัตถุประสงค์ในการกระทำความผิดนั้นอาจจะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย คนร้ายบางคนหลอกลวงขายสินค้า เพื่อให้ได้เงินและไม่มีการส่งสินค้าให้กับผู้เสียหาย ในขณะที่คนร้ายบางคนหลอกลวงขายสินค้าเพื่อให้ได้สินค้านั้นเอง โดยหลอกเหยื่อให้โอนเงินเข้าบัญชีแม่ค้าออนไลน์ตัวจริง จากนั้นจึงสวมรอยรับสินค้าเอง โดยไม่ได้ส่งให้ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินค่าซื้อสินค้า การกระทำความผิดในลักษณะต่างๆ เหล่านี้ ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ดาษดื่น แม้จะมีกฎหมายและบทลงโทษกำกับอยู่ก็ตาม ประเด็นที่สำคัญคือการบังคับใช้

กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความเข้าใจกับประชาชนให้ตระหนักถึงกลไกในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องพอสมควร เพื่อที่จะปกป้องและเรียกร้องสิทธิตามกฎหมายได้อย่างเหมาะสม

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการฉ้อโกงซื้อขายสินค้าออนไลน์และบทลงโทษ (Laws Related to Online Shopping Scams)

ปัจจุบันเรามักจะได้เห็นหรือได้ยินเรื่องราวจากข่าวสารในทีวีหรือสื่อต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องราวของเหล่ามิจฉาชีพ ที่ได้ทำการหลอกลวงเหยื่อผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) หรืออินสตาแกรม (Instagram) เป็นต้น โดยเหล่ามิจฉาชีพมักจะใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ตามที่ได้กล่าวนี้ ซึ่งเป็นสื่อออนไลน์มีผู้คนใช้งานเป็นจำนวนมากมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการหาเหยื่อ จากนั้นจะทำการหลอกลวงเหยื่อด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา เพื่อให้เหยื่อนั้นหลงเชื่อ จนกระทั่งเมื่อเหยื่อได้มีการโอนเงินหรือส่งมอบทรัพย์สินต่างๆ ให้แล้ว เหล่ามิจฉาชีพเหล่านี้จะปิดบัญชีสื่อออนไลน์แล้วหายไป ทิ้งไว้แค่ความเสียหายและความเจ็บใจของผู้ที่ถูกหลอก จากพฤติกรรมของเหล่ามิจฉาชีพ ที่ได้กระทำต่อผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่อผู้กระทำจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งและโดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอนหรือทำลาย เอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้นเมื่อเหล่ามิจฉาชีพผู้กระทำผิดมีเจตนาที่จะหลอกลวงเหยื่อผู้เสียหายด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริง เพื่อให้ได้ทรัพย์สิน การกระทำดังกล่าวนี้จึงเป็นความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นปรากฏว่า มิจฉาชีพผู้กระทำผิดได้มีการฉ้อโกงอันเป็นการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน โดยพิจารณาจากวิธีในการหลอกลวง โดยเป็นการหลอกลวงบุคคลต่างๆ ตามวาระและสถานที่โดยไม่จำกัด บุคคล แม้แสดงต่อผู้เสียหายบางคน แต่ทำให้ประชาชนทั่วไปหลงเชื่อตามคำที่มิจฉาชีพหลอกลวงแล้วได้ทรัพย์สินไปจากผู้ถูกหลอก ก็จะเป็นความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ซึ่งเป็นบทหนัก มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 ถ้าการกระทำความผิดตาม มาตรา 341 ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชนผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรกต้องด้วยลักษณะดังกล่าวใน มาตรา 342 อนุมาตรา หนึ่งอนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท ถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

นอกจากความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ถ้าพฤติกรรมของมิจฉาชีพผู้กระทำผิดได้กระทำ โดยการหลอกลวงเหยื่อผู้เสียหาย โดยการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือข้อมูลปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความ

เสียหายแก่ประชาชน ผู้กระทำจะมีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 2560 มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จะเห็นได้ว่า มีบทบัญญัติทางกฎหมายที่คอยกำกับควบคุมการกระทำผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงซื้อขายสินค้าออนไลน์อยู่ แต่ยังคงพบว่ามีกรณีการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายอาจไม่สามารถดูแลได้อย่างครอบคลุมและรวดเร็ว เมื่อเทียบกับจำนวนการกระทำผิดและกลโกงที่ซับซ้อนขึ้น ดังนั้น อีกประเด็นที่สำคัญคือ เมื่อตกเป็นเหยื่อจากการหลอกลวงซื้อขายสินค้าออนไลน์ ควรดำเนินการอย่างไร และทำอย่างไรที่จะช่วยให้ประชาชนสามารถป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการหลอกลวงเช่นนี้ได้

แนวทางการปฏิบัติสำหรับเหยื่อการหลอกลวงซื้อขายสินค้าออนไลน์ (Guidelines for the Victims of Online Shopping Scams)

หากเรามีการสั่งซื้อสินค้าทางออนไลน์ ไม่ว่าจะสั่งผ่านทางหน้าเฟซบุ๊กหรือไลน์หรือทางแอปพลิเคชันซื้อขายสินค้าออนไลน์ต่างๆ แล้วได้มีการโอนเงินชำระค่าสินค้าไปแล้ว แต่ปรากฏว่าผู้ขายไม่ส่งสินค้าให้หรือส่งสินค้าไม่ตรงกับที่ผู้ซื้อได้สั่ง แล้วไม่สามารถติดต่อได้ ไม่รับผิดชอบ ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. รวบรวมหลักฐานที่ติดต่อกับผู้ขายไว้ทั้งหมด เช่น

- หน้าเว็บไซต์ที่ขายของ รูปโปรไฟล์ของร้านค้า หน้าโปรไฟล์ของเฟซบุ๊กผู้ขาย
- ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เลขที่บัญชีของร้านค้า
- ข้อความในแชทที่มีการพูดคุยกับผู้ขาย ไม่ว่าจะเป็นการสอบถาม สั่งซื้อ ยืนยันการชำระเงิน ฯลฯ

ผ่านทางไลน์ เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม

- หลักฐานการโอนเงินเข้าบัญชี เช่น สลิป, ใบนำฝาก
- สมุดบัญชีธนาคาร
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ซื้อ

2. นำเอกสารหลักฐานต่างๆ เข้าแจ้งความที่สถานีตำรวจในท้องที่เกิดเหตุ (สน.ที่ได้โอนเงิน) ภายใน 3 เดือน ตั้งแต่วันที่รู้ว่าถูกโกง โดยระบุว่าต้องการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีจนกว่าจะถึงที่สุด ไม่ใช่แค่ลงบันทึกประจำวัน หรือจะเข้าแจ้งความที่กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.) ซึ่งจะมีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีในการติดตามหาตัวคนร้ายได้รวดเร็ว แต่อาจต้องเดินทางมาขึ้นศาลที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งหากผู้ซื้ออยู่ต่างจังหวัด อาจไม่สะดวกในการเดินทาง ดังนั้นสามารถแจ้งความกับตำรวจท้องที่เกิดเหตุได้ หรือบางกรณี กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.) อาจโอนคดีไปให้ตำรวจท้องที่ดำเนินการเพื่อความสะดวกเช่นกัน หลังจากแจ้งความแล้ว พนักงานสอบสวนจะส่งหมายเลขบัญชีให้ธนาคารตรวจสอบว่าเจ้าของบัญชีเป็นใคร ใ้ตัวจริงหรือใหม่ หรือมีการแอบอ้างนำบัตรประชาชนคนอื่นมาสวมรอย รวมทั้งทำการตรวจสอบหลักฐานการกดเงิน ความเคลื่อนไหวทางบัญชีต่าง ๆ และอีกทางหนึ่งก็คือการตรวจสอบทะเบียนราษฎร์ เพื่อรวบรวม

พยานหลักฐาน พร้อมกับตรวจสอบเลข IP Address จากนั้นจะออกหมายเรียกเจ้าของบัญชีมาสอบปากคำ ก่อนจะดำเนินการตามกระบวนการตามกฎหมายต่อไป

การป้องกันการตกเป็นเหยื่อคดีฉ้อโกงซื้อขายสินค้าบนโลกออนไลน์ (Online Shopping Scams Prevention)

การลดจำนวนการซื้อขายสินค้าออนไลน์ คงทำได้ไม่ง่ายในยุคที่เทคโนโลยีช่วยเพิ่มความสะดวกสบายให้กับคนในสังคมสมัยใหม่ทั้งในด้านผู้ซื้อและผู้ขาย รวมไปถึงการหยุดยั้งการฉ้อโกงคงยากที่จะดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมในทุกพื้นที่ออนไลน์ ดังนั้น การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งการลดโอกาสของการตกเป็นเหยื่อฉ้อโกงซื้อขายสินค้าออนไลน์ที่นำเสนอในบทความนี้มีด้วยกัน 6 วิธี ดังนี้ (ไทยรัฐออนไลน์, 2556)

1.) ผู้ซื้อควรมีการตรวจสอบเว็บไซต์ของร้านค้าว่ามีการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับกระทรวงพาณิชย์แล้วหรือยัง เพื่อให้ผู้ซื้อเกิดความมั่นใจมากขึ้น โดยการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นั้น ผู้จดทะเบียนจะต้องเป็นเจ้าของร้านค้าออนไลน์ ซึ่งต้องมีการระบุข้อมูลส่วนตัวที่สำคัญต่างๆ เพื่อใช้ในการขอขึ้นทะเบียน ฉะนั้น คงเป็นความเสี่ยงหากบุคคลที่เป็นมิฉฉฉฉฉจะต้องเปิดเผยข้อมูลของตนเองให้ผู้อื่นรู้ และง่ายในการถูกจับดำเนินคดี โดยผู้ซื้อสามารถสังเกตได้จากหน้า Contact Us ผู้ขายสินค้าจะได้รับเลขรหัสทะเบียน และมีการแสดงสัญลักษณ์ทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

2.) ก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า ผู้ซื้อควรเช็คว่าร้านที่กำลังสนใจจะซื้อสินค้าด้วย เป็นร้านที่มีเสียงตอบรับดีหรือไม่ โดยผู้ซื้อสามารถเช็คข้อมูลในส่วนนี้ได้จากการเข้าไปดูในหน้ากระดาน (Webboard) หรือจำนวนการส่งสินค้า และการรีวิว (Review) จากลูกค้าคนอื่นว่าซื้อสินค้าจากร้านนี้แล้วเป็นอย่างไรบ้าง เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจก่อนซื้อและทำการโอนเงิน

3.) ผู้ซื้อควรมีการเลือกซื้อสินค้าในเว็บไซต์ที่เชื่อถือได้ และควรเป็นเว็บไซต์ที่มีอายุในการขายสินค้าอย่างน้อย 1 ปี ซึ่งผู้ซื้อสามารถตรวจสอบข้อมูลในส่วนนี้ได้ง่ายๆ ด้วยการเข้าไปเช็คผ่านทาง <http://www.seologs.com/dns/domain-check.html> โดยระบุชื่อของเว็บไซต์ที่ต้องการตรวจสอบลงไป

4.) นอกจากนี้ก่อนตัดสินใจที่จะซื้อสินค้าใดๆ ก็ตามบนโลกออนไลน์ ผู้ซื้อควรตรวจสอบการตอบคำถามของผู้ขาย โดยผู้ซื้อสามารถตรวจสอบข้อมูลในส่วนนี้ได้จากการตอบคำถามในกระดาน (Webboard) ด้วยการสังเกตว่าผู้ขายมีการตอบคำถามลูกค้าบ่อยหรือไม่ ลักษณะการตอบคำถามของผู้ขายเป็นอย่างไร และมีการเอาใจใส่ลูกค้าใหม่ ในกรณีที่มีลูกค้าเข้ามาถามคำถามเป็นจำนวนมาก และผู้ขายมีการใส่ใจในการตอบคำถามที่ดี ก็จะทำให้ผู้ซื้อรู้สึกมั่นใจมากขึ้นในการซื้อสินค้ากับทางร้านนั้น

5.) ผู้ซื้อควรมีการตรวจเช็คเงื่อนไขการรับประกันสินค้าหรือบริการหลังการขาย เพราะหากสินค้ามีปัญหาหรือว่าการส่งสินค้าเกิดความผิดพลาด สินค้าไม่ได้มาตรฐาน ทางร้านจะมีการรับประกัน หรือสามารถเปลี่ยนคืนสินค้าได้หรือไม่ ช่วงระยะเวลาในการรับประกันมีมากน้อยเพียงใด หากไม่มีการระบุไว้ ผู้ซื้อควรถามให้เข้าใจก่อนตัดสินใจซื้อสินค้าทุกครั้ง อีกทั้งผู้ซื้อควรมีการสอบถามผ่านทางเว็บไซต์หรืออีเมล เพื่อจะได้มีหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ และไม่ควรถกหลงซื้อขายสินค้ากันผ่านทางโทรศัพท์

6.) ผู้ซื้อไม่ควรอย่างยิ่งในการเลือกซื้อสินค้าที่ผิดกฎหมาย เช่น ซีดีเถื่อน สินค้าปลอม สินค้าผิดกฎหมาย รวมไปถึงสินค้าที่มีราคาสูงมากๆ เพราะส่วนใหญ่แล้วปัญหาการหลอกลวงหรือฉ้อโกงมักขึ้นในการซื้อขายสินค้าประเภทต่างๆ เหล่านี้

สรุป (Conclusion)

เนื่องจากสถานการณ์การกระทำความผิดเกี่ยวกับซื้อขายสินค้าออนไลน์ในปัจจุบันนี้ นับวันก็ยังมีให้เห็นเพิ่มมากขึ้น แม้จะมีข่าวการจับกุมผู้กระทำความผิดหรือมีบทลงโทษที่เอาจริงเอาจังกับผู้กระทำผิดก็ตาม แต่ก็ยังคงมีผู้เสียหายในเรื่องนี้เกิดขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าที่ผู้กระทำความผิดยังคงทำความผิดโดยไม่เกรงกลัว ส่วนหนึ่งจะมาจากกรณีที่ผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่อ ไม่อยากจะเสียเวลาไปแจ้งความดำเนินคดี ด้วยเหตุผลเช่นว่า ถูกหลอกเสียหายเป็นเงินจำนวนที่ไม่มาก แจ้งความไปตำรวจก็ไม่ดำเนินการให้ หรือฟ้องร้องเป็นคดีไปก็ไม่ได้อะไร เสียเวลาเปล่า เป็นต้น ดังนั้นซึ่งที่จะเป็นส่วนสำคัญที่จะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องดังกล่าวนี้เกิดขึ้น ก็คือการใช้ความระมัดระวังของผู้ซื้อสินค้าออนไลน์ ควรจะต้องตรวจสอบผู้ที่ขายสินค้า ตรวจสอบแหล่งที่มาให้ชัดเจน ก่อนที่จะทำการซื้อขายหรือโอนเงิน หรืออาจจะต้องกำหนดเลยว่าต้องได้รับสินค้าแล้วถึงจะจ่ายเงินค่าสินค้าได้ ก็น่าจะเป็นวิธีการที่ดี ที่จะทำให้ปัญหาเหล่านี้ค่อยๆ ลดน้อยลงได้

เอกสารอ้างอิง (References)

- กองบังคับการปราบปราม. (2562). เตือนภัยการหลอกลวงซื้อสินค้าออนไลน์รูปแบบใหม่. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/csdthai/photos/a.259302661226717/628286977661615/?type=3>.
- กองบังคับการปราบปราม. (2561, 11 พฤศจิกายน). 4 รูปแบบการฉ้อโกงที่พบบ่อยทางออนไลน์. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/csdthai/photos/-4-รูปแบบการฉ้อโกงทางออนไลน์ที่พบบ่อย-ทางออนไลน์-ผ่านทาง-facebook-line-instagram/471380993352215/>.
- คณะวิชาการ. (2556). ประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิมพ์อักษร.
- คมชัดลึก. (2562, 6 กันยายน). ซื้อของออนไลน์สะดวกง่าย แต่ร้ายกว่าที่คิด. สืบค้นจาก <https://www.komchadluek.net/news/scoop/387055>.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2561, 20 ธันวาคม). ถูกเขาโกง เลยโกงบ้าง “ สาวน้อย ร้อยลี้ค์ ” หลอกขายออนไลน์สุดท่ายไม่รอด!. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1449876>.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2556, 28 กันยายน). แนะนำ 6 วิธีป้องกันถูกหลอกซื้อขายผ่านออนไลน์. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/372421>.
- เสกสัน เครือคำ. (2558). อาชญากรรม อาชญาวิทยา และงานยุติธรรมทางอาญา. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

- ราชกิจจานุเบกษา. (2560, 24 มกราคม). พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560. สืบค้นจาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/010/24.PDF?fbclid=IwAR3u1IJTgvm6HHvimj1tKuGQZ7vKAF2O4COFvTm3pQqxfDsc_C7vL5DBj1k.
- วันเพ็ญ ปัทมพันธ์. (2562, 25 ธันวาคม). ส่องอาชีพเสริม ‘5 สินค้าขายดี’ บนอีคอมเมิร์ซ ปี 62. สืบค้นจาก <https://www.thebangkokinsight.com/261120/>.
- ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย. (2563, 10 กุมภาพันธ์). สถิติภัยคุกคามปี 60-62. สืบค้นจาก <https://www.thaicert.or.th/statistics/statistics.html>.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2560, 29 กันยายน). คนส่วนใหญ่ Shopping ทางออนไลน์เพราะ???. สืบค้นจาก <https://www.etda.or.th/content/thailand-internet-user-profile-2017.html>.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2560, 29 กันยายน). กิจกรรมออนไลน์ยอดฮิต. สืบค้นจาก <https://www.etda.or.th/content/thailand-internet-user-profile-2017.html>.
- AllDay2U. (2020, 11 March). The pros and cons of online shopping. Retrieved from <http://www.allday2u.xyz/2018/09/blog-post.html>.
- BBC NEWS. (2020, 21 April). Coronavirus: UK forces hundreds of scam Covid-19 shops offline. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/technology-52361618>.
- Kapook. (2020, 16 March). The legal solutions of online shopping scams. Retrieved from <https://money.kapook.com/view188832.html>.